

МАТЕРІАЛИ ДРУКУЮТЬСЯ
УКРАЇНСЬКОЮ, РОСІЙСЬКОЮ,
ПОЛЬСЬКОЮ ТА АНГЛІЙСЬКОЮ МОВАМИ

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

*Міжнародної
науково-практичної конференції
молодих вчених,
курсантів і студентів*

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

Львів – 2014

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

канд. техн. наук	Рак Т.Є. – головний редактор
канд. техн. наук	Половко А.П. – заступник головного редактора
д-р техн. наук	Гащук П.М.
д-р техн. наук	Грицюк Ю.І.
д-р техн. наук	Гудим В.І.
д-р техн. наук	Гуліда Е.М.
д-р психол. наук	Кривописина О.А.
д-р с.-г. наук	Кузик А.Д.
д-р техн. наук	Рак Ю.П.
д-р техн. наук	Семерак М.М.
д-р фіз.-мат. наук	Стародуб Ю.П.
д-р фіз.-мат. наук	Тацій Р.М.
канд. техн. наук	Башинський О.І.
канд. геолог. наук	Карабин В.В.
канд. техн. наук	Кирилів Я.Б.
канд. фіз.-мат. наук	Меньшикова О.В.
канд. хім. наук	Мірус О.Л.
канд. техн. наук	Пархоменко Р.В.
канд. техн. наук	Рудик Ю.І.
канд. техн. наук	Шелюх Ю.Є.

УДК 159.922

ПОПЕРЕДЖЕННЯ АГРЕСИВНОЇ ПОВЕДІНКИ ДІТЕЙ ТА ПІДЛІТКІВ*Полюга Т.Я.*

Макаренко С.С., доцент кафедри практичної психології та педагогіки,
канд. психол. наук, доцент
Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Статистика правоохоронних органів й дані соціально-психологічних досліджень свідчать про зростання правопорушень серед молодих людей, зокрема серед підлітків, незважаючи на підвищення загального рівня освіти. Важливо з'ясувати генезу цього типу поведінки, починаючи з дитячого віку.

Агресивну поведінку не можна однозначно вважати негативною. Виникаючи у критичній ситуації, вона виконує захисну функцію, інколи функцію розв'язання (виходу із) ситуації [1]. Найчастіше агресивна поведінка спостерігається у дитини у критичні вікові періоди. Це свідчить про те, що будь-яку важку ситуацію в момент вікової кризи дитина переживає важче, тому можна чекати зростання агресивних елементів у її поведінці. Це стосується як нормальної дитини, так і дитини з особистісними порушеннями [2].

Основними формами агресивної поведінки є: фізична агресія, тобто застосування фізичної сили проти іншої особи; негативізм, спрямований проти керівництва і встановлення правил; підозрілість, тобто недовіра до оточуючих людей; аутоагресія – агресія, спрямована на самого себе.

Аналіз досліджень зарубіжних фахівців та вітчизняних (А.Реан [6], Н.Левітов [2], І.Фурманов [8]) показує, що людська агресивність належить до класу явищ, які можна вивчити спільними зусиллями цілого ряду наукових дисциплін.

Науково обґрунтованими і цікавими є характеристики видів агресивних реакцій, які виділили А.Басс і А.Дарки [5]:

1. Фізична агресія – використання фізичної сили проти іншої людини.
2. Непряма агресія, спрямована через іншу людину або групу людей.
3. Роздратованість – схильність до прояву негативних почуттів при найменшому збудженні (запальність, грубість).
4. Негативізм – опозиційна манера в поведінці: від пасивного опору до активної боротьби проти встановлених звичаїв і законів. образа – заздрість і ненависть до оточуючих за справжні і вигадані дії.
5. Вербальна агресія – вираження негативних почуттів як через форму (крик, вереск), так і через словесні відповіді (погрози).

Існує кілька моделей поведінки, за допомогою яких можна охарактеризувати підліткову агресивність. Одночасно всі форми агресивності мають одну спільну рису: вони викликані спробою контролювати ситуацію, впливати на неї з метою вдосконалення себе або свого оточення, включаючи близьких людей. Г.Паренс стверджує, що реакція у вигляді агресивної поведінки приводиться в дію вродженими і набутими механізмами, деякою внутрішньою мотивуючою силою [4].

Недеструктивна форма агресивної поведінки виявляється в дітей уже з перших місяців життя. Дитина поводить себе агресивно, щоб самоствердитись, перемогти в певній ситуації та удосконалити свій досвід. Цей тип агресивності є важливим мотивом для розвитку самопізнання і здібності покластися на себе. Він спонукає до необхідної конкуренції, яка нерідко на ранніх етапах ще не є ворожою деструктивністю. Така поведінка служить для захисту потреб, власності, прав і тісно пов'язана із задоволенням особистих бажань, досягненням мети. Прояви цього виду агресії звичні для здорової адаптації дитини до середовища.

Отже, перший тип агресивності бажаний для виживання і досягнення успіху. Другий, незважаючи на ряд негативних якостей, часом теж може бути необхідним для адаптації та виживання. Дитина розвивається шляхом поступового набування самостійності, уміння пересуватися без допомоги дорослих, висловлювати свою думку. До трьох років вона починає усвідомлювати себе як особистість і добивається самостійності, незалежності від дорослих поряд з бажанням жити разом з ними, бути такою, як вони. Цей період характеризується виникненням кризи трьох років, що визначається рядом симптомів.

І тому перед батьками постає завдання – навчитися розуміти психологічні властивості дитячої поведінки, підтримувати здорову дитячу наполегливість, зусилля в досягненні мети, концентрувати енергію дитини для отримання бажаного результату; або, навпаки, допомагати звільнитися від непотрібної ворожості до інших та до самої себе. Ця допомога необхідна, якщо ми хочемо, щоб діти не ускладнювали своє життя внутрішніми конфліктами, почуттям вини і сорому, щоб вони поважали себе й інших, могли нести свою міру відповідальності, будували доброзичливі стосунки з оточуючими і отримували задоволення від життя.

Рівень злочинності і насильства невід’ємно пов’язаний з рівнем бідності, безробіття і соціальної неорганізованості навколишнього середовища. Небезпечне середовище характеризується високою густиною населення, постійною зміною жителів, слабким контролем місць громадського відвідування, обмеженою участю в місцевих організаціях і неконтрольованими групами підлітків[5]. Щоб протидіяти цим впливам необхідно розробляти превентивні заходи, які зможуть допомогти підлітку вибрати правильні рішення в складних ситуаціях.

Отже, проблема агресивної поведінки дітей та підлітків є актуальною через її поширеність і дестабілізуючий вплив. Тільки за доцільно організованих форм міжособистісного спілкування, суспільно корисної діяльності та навчання відбувається попередження агресивної поведінки та повноцінний психічний розвиток особистісного становлення підлітка. Емпіричне дослідження впливу різних форм психокорекційної та психопрофілактичної роботи з попередження агресивності стане предметом подальшого вивчення.

Література:

1. Левитов Н. Д. Психологическое состояние агрессии // Вопросы психологии. – 1972. – №6. – С. 168–173.
2. Охрімчук Р.М. Як працювати з агресивною дитиною: Навчально-методичний посібник. – К.: ДЦССМ, 2004. – 64 с.
3. Паренс Г. Агрессия наших детей. – М., 1997. – 152 с.
4. Реан А.А. Агрессия и агрессивность личности // Психологический журнал. – 1996. – Т. 17 – № 5. – С. 3–17.
5. Савчин М.В., Василенко Л.П. Вікова психологія: Навчальний посібник. – К.: Академ-видав, 2005. – 360 с.

УДК. 159.9:331.101.3

МОТИВАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.

Продан Р. М.

Сірко Р.І., канд. психол. наук, доцент, заступник начальника
кафедри практичної психології та педагогіки
Львівський державний університет безпеки життєдіяльності.

Ефективність професійної діяльності кожної людини значною мірою залежить від її ресурсів – навичок, умінь та знань набутих в процесі: навчання та фахової діяльності. Розуміючи це, багато керівників установ, заводів, підприємств у різних секторах ринку інвестують чималі засоби в людські ресурси: добір, оцінку, навчання, стимулювання праці і мотивацію співробітників. Зараз в Україні спостерігаємо тенденцію до всілякого підвищення рівня мотивації співробітників, який сприяє підвищенню конкурентоспроможності, що являється основним фактором гнучкості підприємства.

Мотиви, зв’язані з трудовою діяльністю людини, можна розділити на три групи: мотиви трудової діяльності, мотиви вибору професії і мотиви вибору місця роботи; конкретна діяльність визначається в остаточному підсумку всіма цими мотивами (мотиви трудової діяльності ведуть до формування мотивів вибору професії, а останні ведуть до мотивів вибору місця роботи) [1, 2, 5].